

POGŁÓWIE BYDŁA I OWIEC W GRUDNIU 2003 R.¹

W grudniu 2003 r. pogłowie bydła wynosiło 5274,8 tys. sztuk, a owiec 331,3 tys. sztuk.

Wyniki badania, w porównaniu z analogicznym okresem 2002 r., wykazały:

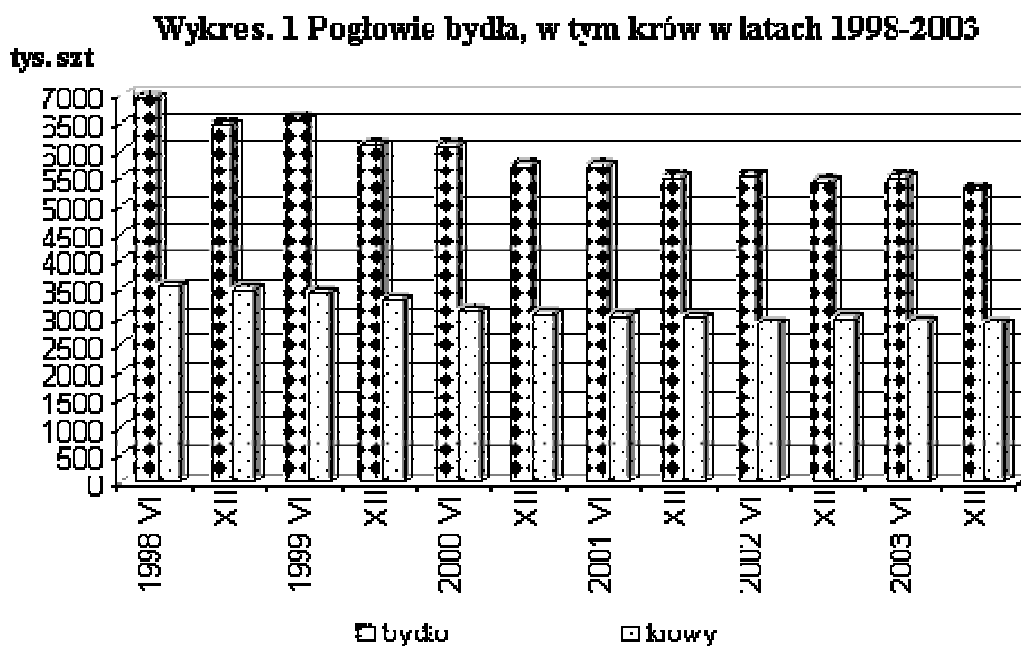
- spadek liczebności stada bydła o 2,7%, w tym:
- zmniejszenie populacji krów o 3,5%,
- zwiększenie udziału cieląt w stadzie bydła ogółem,
- spadek udziału młodego bydła w wieku 1- 2 lat ,
- zmniejszenie ogólnego pogłowia owiec o 0,3% przy zachowaniu stanu macierek owczych jednorocznych i starszych na poziomie sprzed roku.

1. Źródło informacji stanowiły:

- uogólnione wyniki reprezentacyjnego badania pogłowia bydła, owiec i drobiu oraz produkcji zwierzęcej, przeprowadzonego na próbie ok. 15 tys. gospodarstw indywidualnych utrzymujących w/w gatunki zwierząt,
- dane sprawozdawcze jednostek sektora publicznego i prywatnego (bez gospodarstw indywidualnych).

Bydło

W grudniu 2003 r. pogłowie bydła wynosiło **5274,8 tys. sztuk** i było o 146,2 tys. sztuk (o 2,7%) niższe od stanu notowanego w analogicznym okresie 2002 r., a w porównaniu z liczebnością stada w czerwcu 2003 r. - zmniejszyło się o 214,1 tys. sztuk, tj. o 3,9%.

Pogłowie krów zmniejszyło się w porównaniu z grudniem 2002 r. o 105,2 tys. sztuk (o 3,5%) do poziomu **2862,0 tys. sztuk**, a w stosunku do stanu w czerwcu 2003 r. - spadło o 35,4 tys. sztuk (o 1,2%).

Tabl. 1 Pogłowie bydła w grudniu według sektorów własnościowych.

Wyszczególnienie a - 2001 b - 2002 c - 2003	Ogółem	Sektor		Struktura pogłowia ogółem	Dynamika	
		prywatny	publiczny		grudzień ub.r.=100	czerwiec ¹ = 100
	w tysiącach sztuk			w odsetkach		

Bydło ogółem	a	5498,8	5392,4	106,4	100,0	96,1	95,9
	b	5421,0	5318,9	102,1	100,0	98,6	98,5
	c	5274,8	5190,8	84,0	100,0	97,3	96,1
Krowy	a	2990,6	2945,5	45,1	54,4	98,1	99,5
	b	2967,2	2922,5	44,7	54,7	99,2	102,2
	c	2862,0	2823,9	38,1	54,3	96,5	98,8
Bydło	a	2508,2	2446,9	61,3	45,6	93,7	91,9
	b	2453,8	2396,4	57,4	45,3	97,8	94,4
	c	2412,8	2366,9	45,9	45,7	98,3	93,1

1

Danego

roku.

W sektorze prywatnym, w grudniu 2003 r., pogłowie bydła wynosiło **5190,8 tys. sztuk** i spadło w ciągu roku o 128,1 tys. sztuk (o 2,4%), a w porównaniu ze stanem z czerwca 2003 r. zmniejszyło się o 211,0 tys. sztuk, tj. o 3,9%. W gospodarstwach indywidualnych pogłowie bydła wynosiło 4966,8 tys. sztuk, tj. odpowiednio o 154,9 tys. sztuk (o 3,0%) mniej niż w grudniu 2002 r. i o 208,1 tys. sztuk (o 4,0%) mniej niż w czerwcu 2003 r.

W sektorze publicznym pogłowie bydła zmniejszyło się w skali roku o 18,1 tys. sztuk, a w porównaniu ze stanem z czerwca 2003 r. - o 3,1 tys. sztuk (odpowiednio o 17,7% i o 3,6%) do poziomu **84,0 tys. sztuk**.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wynosiła w grudniu 2003 r. 32,6 szt., w tym krów 17,7 sztuk, wobec 32,1 i 17,6 sztuk w grudniu 2002 r.

W strukturze stada bydła ogółem udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w grudniu 2003 r. wynosił:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku - 23,2%,
- młode bydło hodowlane i rzeźne w wieku 1-2 lat - 17,2%,
- krowy - 54,3%,
- pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne w wieku 2 lat i więcej - 5,3%.

W porównaniu ze strukturą pogłowia bydła, rejestrowaną w grudniu 2002 r., wzrósł udział cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 0,6 pkt) oraz pozostałego bydła dorosłego (bez krów) w wieku 2 lat i więcej (o 0,6 pkt), natomiast zmalał udział młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 0,8 pkt) oraz udział krów (o 0,4 pkt).

W grudniu 2003 r., pogłowie krów mlecznych wynosiło 2814,6 tys. sztuk, tj. 98,3% ogólnej populacji krów. W porównaniu z analogicznym okresem 2002 r. udział krów mlecznych zmalał o 0,6 pkt, a w stosunku do stanu notowanego w czerwcu 2003 r., zmniejszył się o 1,0 pkt.

Wyniki grudniowego badania pogłowia bydła wykazały pogłębienie rocznych tendencji spadkowych w chowie bydła. W grudniu 2002 r., w porównaniu ze stanem w grudniu 2001 r., pogłowie bydła zmniejszyło się o 1,4%, a w grudniu 2003 r. spadek populacji w skali roku wyniósł 2,7%.

Podstawowymi czynnikami ograniczającymi w 2003 r. chów bydła były: wyraźnie pogarszająca się opłacalność produkcji żywca rzeźnego oraz niekorzystne uwarunkowania dla producentów mleka, będące wynikiem utrzymywania się niskich cen na żywca rzeźny, zarówno w skupie jak i w obrotach targowiskowych, niskich, zwłaszcza w I półroczu ub.r., cen skupu mleka oraz sukcesywnego wzrostu cen ziemiopłodów paszowych.

W listopadzie 2003 r. za 1 kg żywca wołowego rolnicy otrzymywali w skupie 2,51 zł, tj. o 4,3% mniej niż w listopadzie roku poprzedniego. W obrotach targowiskowych ceny żywca wołowego w listopadzie wynosiły - 2,54 zł za 1 kg, tj. aż o 14,2% mniej niż w analogicznym miesiącu 2002 r.

Tabl. 2 Ceny żywca wołowego i ziemiopłodów paszowych w okresie styczeń-listopad 2003 r.

Miesiąc/rok	Ceny skupu żywca wołowego		Ceny targowiskowe					
	zł/kg	analogiczny okres poprzedniego roku = 100	żywiec wołowy		zboża podstawowe		siano łąkowe	
			zł/kg	analogiczny okres poprzedniego roku = 100	zł/dt	analogiczny okres poprzedniego roku = 100	zł/dt	analogiczny okres poprzedniego roku = 100
Grudzień 2002	2,73	93,7	2,74	91,0	40,45	92,2	21,16	99,2
Marzec 2003	2,64	91,2	2,61	88,2	42,73	96,2	21,52	100,5
Czerwiec 2003	2,55	95,1	2,53	92,7	47,69	114,8	20,78	101,9
Wrzesień 2003	2,50	93,1	2,49	91,9	45,27	114,5	21,99	108,4
Listopad 2003	2,51	95,7	2,54	85,8	47,59	118,6	22,87	110,2
Średnio za 11 m-cy 2003	2,57	93,2	2,56	90,1	45,00	107,2	21,53	103,9

Niekorzystnie w 2003 r. kształtowały się także uwarunkowania produkcyjno-rynkowe w chowie bydła mlecznego. Średnia cena skupu mleka za 11 miesięcy 2003 r. (71,10 zł za 100 l), w porównaniu z przeciętną ceną skupu notowaną w analogicznym okresie 2002 r. (72,22 zł za 100 l), była niższa o 1,6%.

W przekroju terytorialnym, spadek pogłowia bydła w grudniu 2003 r., w porównaniu ze stanem w grudniu 2002 r., wystąpił w 13 województwach, utrzymujących łącznie ponad 76% krajowego pogłowia. Najgłębszy spadek, o ponad 5%, odnotowano w województwach: podkarpackim (o 9,8%), warmińsko-mazurskim (o 7,8%), lubelskim i świętokrzyskim (o 7,7%), pomorskim (o 6,3%) i dolnośląskim (o 5,4%). W województwach: łódzkim, podlaskim i zachodniopomorskim pogłowia bydła wzrosło w skali roku odpowiednio o 0,9%, 4,9% i 0,2%.

Owce

W grudniu 2003 r. odnotowano spadek liczebności ogólnego stada owiec w stosunku do stanu w analogicznym okresie 2002 r. o 0,3%, a w porównaniu z czerwcem 2003 r. spadek o 1,9%.

Pogłowie owiec w całym rolnictwie wynosiło **331,3 tys. sztuk** i było niższe o 0,9 tys. sztuk od wielkości notowanych w grudniu 2002 r. Liczebność stada maciorek jednorocznych i starszych utrzymała się na tym samym poziomie, co przed rokiem i wyniosła **208,0 tys. sztuk**.

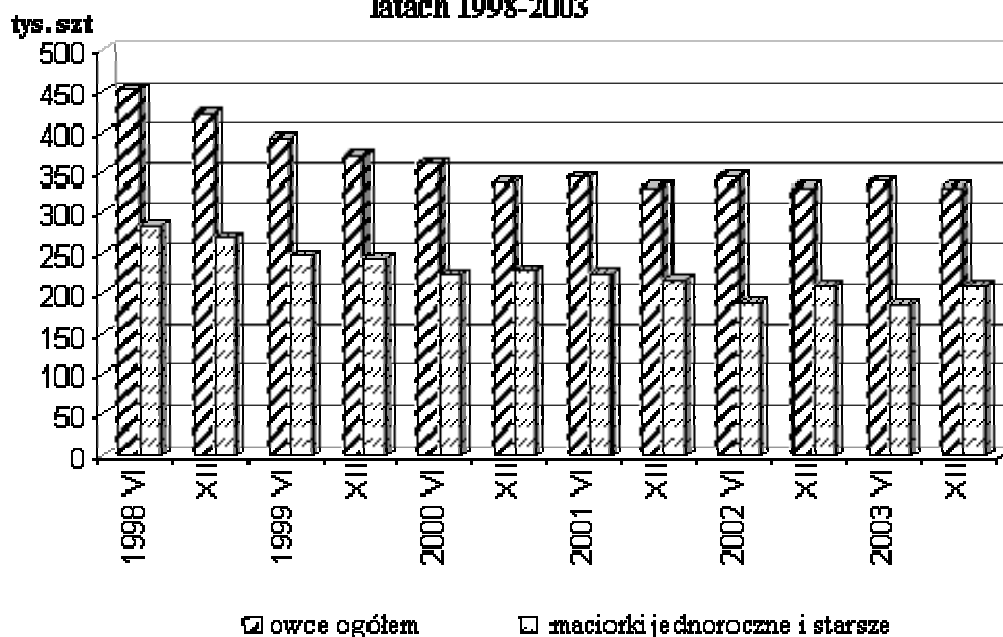
W porównaniu do stanu w czerwcu 2003 r. ogólne pogłowie owiec zmniejszyło się o 6,5 tys. sztuk (o 1,9%), ale populacja maciorek wzrosła w tym czasie o 23,0 tys. sztuk, tj. o 12,4%.

Tabl. 3 Pogłowie owiec w grudniu według sektorów własnościowych.

Wyszczególnienie a - 2001 b - 2002 c - 2003		Ogółem	Sektor		Struktura pogłowia ogółem	Dynamika	
			prywatny	publiczny		grudzień ub.r.=100	czerwiec ¹ =100
		w tysiącach sztuk			w odsetkach		
Owce ogółem	a	331,1	312,0	19,1	100,0	98,3	96,4
	b	332,2	314,4	17,8	100,0	100,3	99,9
	c	331,3	315,9	15,4	100,0	99,7	98,1
w tym maciorki 1-roczone i starsze	a	215,7	204,9	10,8	65,1	94,3	96,1
	b	208,0	197,9	10,1	62,6	96,4	104,3
	c	208,0	199,0	9,0	62,8	100,0	112,4

¹ Danego roku.

Wykres 2. Pogłowie owiec, w tym maciorek jednorocznych i starszych w latach 1998-2003

W sektorze prywatnym pogłowie owiec, w porównaniu z grudniem 2002 r., wzrosło o 1,5 tys. sztuk (o 0,5%), a w stosunku do stanu w czerwcu 2003 r. spadło o 5,1 tys. sztuk (o 1,6%) do poziomu **315,9 tys. sztuk**. W gospodarstwach indywidualnych stan pogłowia owiec zwiększył się w skali roku o 2,7 tys. sztuk (o 0,9%), a w stosunku do czerwca 2003 r. - zmniejszył się o 3,2 tys. sztuk (o 1,0%) do poziomu 303,6 tys. sztuk.

W sektorze publicznym stado owiec spadło w skali roku o 2,4 tys. sztuk (o 13,6%), a w porównaniu z czerwcem 2003 r. - o 1,4 tys. sztuk (o 8,4%) do stanu **15,4 tys. sztuk**.

W grudniu 2003 r. obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wynosiła analogicznie jak przed rokiem - 2 sztuki.

W strukturze pogłowia owiec ogółem udział maciorek jednorocznych i starszych wynosił 62,8% i w porównaniu z grudniem 2002 r. zwiększył się o 0,2 pkt.

W przekroju terytorialnym, w grudniu 2003 r., spadek pogłowia owiec, w porównaniu ze stanem w grudniu 2002 r., wystąpił w 9 województwach, utrzymujących łącznie blisko 69% krajowego pogłowia. Najgłębszy spadek, o ponad 5%, odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (o 17,1%) i dolnośląskim (o 5,7%). W pozostałych 7 województwach populacja owiec wzrosła, przy czym znacząco: w lubuskim (o 26,7%) i pomorskim (o 14,3%).

TABL. 4. POGŁOWIE BYDŁA I OWIEC W 2003 R.

Stan w grudniu					
Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor prywatny			Sektor publiczny
		razem	w tym		
			gospodarstwa indywidualne	spółdzielnie produkcji rolniczej	
W tysiącach sztuk					
Bydło	5274,8	5190,8	4966,8	57,5	84,0
cielęta w wieku poniżej 1 roku	1221,7	1199,8	1139,6	16,5	21,9
młode bydło w wieku 1 - 2 lat	909,3	892,1	846,8	12,2	17,2
bydło w wieku 2 lat i więcej	3143,8	3098,9	2980,4	28,8	44,9
krowy	2862,0	2823,9	2723,1	24,6	38,1
w tym mleczne	2814,6	2777,4	2683,4	23,4	37,2
Owce	331,3	315,9	303,6	6,2	15,4
w tym maciorki jednoroczne i starsze	208,0	199,0	192,6	2,6	9,0
grudzień 2002 = 100					
Bydło	97,3	97,6	97,0	97,2	82,3
cielęta w wieku poniżej 1 roku	99,6	100,1	99,6	104,1	79,2
młode bydło w wieku 1 - 2 lat	93,4	93,5	92,6	91,1	89,0
bydło w wieku 2 lat i więcej	97,6	97,9	97,3	96,3	81,5
krowy	96,5	96,6	96,0	97,7	85,2
w tym mleczne	95,9	96,1	95,6	97,7	84,8
Owce	99,7	100,5	100,9	82,6	86,4
w tym maciorki jednoroczne i starsze	100,0	100,6	101,1	66,2	88,9
czerwiec 2003 = 100					
Bydło	96,1	96,1	96,0	97,1	96,4
cielęta w wieku poniżej 1 roku	90,5	90,5	90,2	96,5	91,2
młode bydło w wieku 1 - 2 lat	97,6	97,5	97,4	103,9	102,6
bydło w wieku 2 lat i więcej	98,0	98,0	98,0	94,8	96,9
krowy	98,8	98,8	98,8	96,5	96,9
w tym mleczne	97,9	97,9	97,9	96,7	96,4
Owce	98,1	98,4	99,0	73,5	91,6
w tym maciorki jednoroczne i starsze	112,4	113,7	114,1	84,2	89,7
obsada ^a w sztukach					
Bydło na 100 ha użytków rolnych	32,6	33,9	35,4	19,1	9,9
Owce na 100 ha użytków rolnych	2,0	2,1	2,2	2,1	1,8
a użytki rolne według stanu w 2003 r.					

TABL. 5. BYDŁO I OWCE WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2003 R.

Stan w grudniu

Województwa	Ogółem	Cielęta w wieku poniżej 1 roku	Młode bydło w wieku 1-2 lat	Bydło w wieku 2 lat i więcej			Owce	w tym maciorki jednoroczne i starsze
				razem	krowy			
						mleczne		
	w sztukach							
Ogółem								
Polska	5274840	1221703	909329	3143808	2861978	2814624	331283	207972
Dolnośląskie	119210	31742	24465	63003	55844	53655	12722	8359
Kujawsko-pomorskie	393551	117554	87786	188211	165744	163796	32034	19757
Lubelskie	407832	78237	58834	270761	256614	253074	25008	17576
Lubuskie	64183	17409	13824	32950	29331	26315	4869	2962
Łódzkie	449091	93853	70869	284369	265730	259959	23024	13002
Małopolskie	272594	46483	32726	193385	182623	182584	79118	49146
Mazowieckie	890787	176325	129371	585091	540879	540005	12140	7835
Opolskie	127180	34660	29449	63071	56493	54114	3878	2162
Podkarpackie	179951	28090	15774	136087	132124	131986	13785	9602
Podlaskie	692930	146787	109856	436287	384682	382279	21475	14060
Pomorskie	173594	44523	38812	90259	79282	77900	14964	9752
Śląskie	129400	33782	27134	68484	64748	62069	22307	14458
Świętokrzyskie	196768	43539	32622	120607	113214	113213	4082	2503
Warmińsko-mazurskie	364600	94371	68281	201948	178363	168421	8519	5613
Wielkopolskie	703421	205643	144476	353302	308844	301285	45459	26777
Zachodniopomorskie	109748	28705	25050	55993	47463	43969	7899	4408
Gospodarstwa indywidualne								
Polska	4966830	1139625	846838	2980367	2723142	2683388	303640	192614
Dolnośląskie	92874	25083	19231	48560	43373	41966	11715	7575
Kujawsko-pomorskie	356619	107008	79887	169724	150760	148936	25956	16127
Lubelskie	402148	76697	57793	267658	253825	250944	23833	16562
Lubuskie	49029	13240	10998	24791	22294	20835	4725	2870
Łódzkie	444857	92783	69997	282077	263953	258218	22462	12627
Małopolskie	268862	45694	31982	191186	180755	180722	78678	48867
Mazowieckie	886176	174659	128637	582880	539054	538256	11941	7665
Opolskie	94789	26677	22209	45903	41663	39373	3807	2120
Podkarpackie	176010	27057	14875	134078	130530	130483	13664	9495
Podlaskie	690968	146407	109359	435202	383753	381350	21467	14052
Pomorskie	155572	40123	34903	80546	70992	70157	13551	8701
Śląskie	121824	31585	25452	64787	61509	58902	21397	13758
Świętokrzyskie	195863	43285	32509	120069	112751	112751	4082	2503
Warmińsko-mazurskie	344924	89786	65114	190024	167888	159082	7940	5168
Wielkopolskie	600360	177287	122862	300211	263921	257678	31817	20834
Zachodniopomorskie	85955	22254	21030	42671	36121	33735	6605	3690